

ECO-World Café diskusia za okrúhlym stolom SLOVENSKO

Program: ERASMUS+

KA210-ADU – Malé partnerstvá v sektore vzdelávania dospelých

Číslo žiadosti: KA210-ADU-813F065C

Číslo projektu: 2021-2-SK01-KA210-ADU-000048280

Inovatívne budovanie ekologického povedomia a kultúry rozvíjaním environmentálnych zručností a formovaním postojov občanov s mentálnym postihnutím

Innovative building of ecological awareness and culture by developing environmental skills and shaping the attitudes of citizens with mental disabilities

ECO-World Café diskusia za okrúhlym stolom

Táto publikácia bola schválená konzorciom partnerov v rámci projektu Erasmus+ KA2 2021-2-SK01-KA210-ADU-000048280 „Inovatívne budovanie ekologického povedomia a kultúry rozvíjaním environmentálnych zručností a formovanie postojov občanov s mentálnym postihnutím“ – ECO-COMPASS.

Hlavným cieľom projektu je podpora sociálnej inklúzie a celoživotného vzdelávania osôb s mentálnym postihnutím rozvíjaním ich environmentálnych zručností a kompetencií, formovaním ich ekologických postojov a environmentálnej zodpovednosti vzdelávaním na základe medzinárodných skúseností. Projekt kladie veľký dôraz na podporu a rozvíjanie medzinárodnej spolupráce zapojených organizácií, na vytváranie a upevňovanie partnerských sietí a na profesionalizáciu organizácií.

ECO-World Café diskusie za okrúhlym stolom zabezpečujú výmenu skúseností, identifikáciu príkladov dobrej praxe v oblasti environmentálnej výchovy v partnerských krajinách, identifikáciu najúspešnejších metód a foriem vzdelávania, ktoré sú vhodné pre ľudí s mentálnym postihnutím a najdôležitejšie ekologické zručnosti pre trvalo udržateľný život.

Koordinovaný a upravený občianskym združením:
Spoluprácou pre lepšiu budúcnosť - Veľký Meder
September 2022

2021-2-SK01-KA210-ADU-000048280

Podpora Európskej komisie na výrobu tejto publikácie nepredstavuje súhlas s obsahom, ktorý odráža len názory autorov, a Komisia nemôže byť zodpovedná za prípadné použitie informácií, ktoré sú v nej obsiahnuté.

Spolufinancovaný
Európskou úniou

OBSAH

1. Účastníci.....	4
2. Program.....	4
3. Popis ECO-World Café diskusie	5
Ciele ECO-World Café diskusie za okrúhlym stolom	5
Priebeh	6
Odporúčané témy	6
4. Výsledky a závery diskusie.....	7
5. Odporúčania na obsah Inovatívneho environmentálneho vzdelávania ECO-COMPASS.....	12
6. Hodnotenie ECO-WORLD Café diskusie za okrúhlym stolom.....	13

1. Účastníci

- Zástupcovia koordinátora projektu občianskeho združenia Spoluprácou pre lepšiu budúcnosť – Veľký Meder
- Zástupcovia strediska environmentálnej výchovy a vzdelávania
- Zamestnávateľia – prevádzkovatelia chránených dielní
- Zástupcovia mimovládnych organizácií na podporu občanov so zdravotným postihnutím
- Občania so zdravotným postihnutím

Zoznam účastníkov sa nachádza v pripojenej prezenčnej listine.

Počet účastníkov: 14

2. Program

9:30 – 9:40	Registrácia
9:40 – 9:50	Otvorenie
9:50 – 10:10	Prezentácia činnosti občianskeho združenia Spoluprácou pre lepšiu budúcnosť – Veľký Meder
10:10 – 10:30	Prezentácia činnosti Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím
10:10 – 10:30	Medzinárodný projekt „Inovatívne budovanie ekologického povedomia a kultúry rozvíjaním environmentálnych zručností a formovaním postojov občanov s mentálnym postihnutím“
10:30 – 10:40	Prestávka na občerstvenie
10:40 – 12:15	Diskusia metódou World Café 1. výmena skúseností, identifikácia vzdelávacích programov, príkladov dobrej praxe, osvedčených postupov zameraných na zvyšovanie environmentálnych zručností a kompetencií občanov s dôrazom na mentálne postihnutých

	<p>Otázka:</p> <p>S akými vzdelávacími programami, príkladmi dobrej praxe, osvedčenými postupmi zameranými na zlepšenie environmentálnych zručností a kompetencií ľudí so zdravotným postihnutím s dôrazom na ľudí s mentálnym postihnutím ste sa doteraz stretli? Prečo ste ich považovali za príklady dobrej praxe?</p> <p>2. identifikácia najúspešnejších metód a foriem vzdelávania, ktoré sú vhodné pre mentálne postihnutých v oblasti environmentálneho vzdelávania</p> <p>Otázka:</p> <p>Aké úspešné metódy a formy vzdelávania sú vhodné pre ľudí s mentálnym postihnutím v oblasti environmentálnej výchovy?</p> <p>3. identifikácia najdôležitejších zručností, ktoré potrebujeme rozvíjať v rámci ekologického vzdelávania v prípade priamej cieľovej skupiny</p> <p>Otázka:</p> <p>Aké sú najdôležitejšie zručnosti, ktoré musíme rozvíjať v oblasti environmentálnej výchovy v prípade priamej cieľovej skupiny? Návrhy tém/obsahu modulov.</p>
12:15 – 12:25	Závery, odporúčania
12:25 – 13:00	Obed

3. Popis ECO-World Café diskusie za okrúhlym stolom

Ciele ECO-World Café diskusie za okrúhlym stolom

ECO-World Café diskusia za okrúhlym stolom je jednou z najdôležitejších aktivít projektu, z pohľadu získania východiskových materiálov na tvorbu hlavných výsledkov projektu.

Cieľom tejto aktivity vo všetkých partnerských krajinách je zapojiť aktérov a zainteresovaných strán z rôznych sektorov a oblastí - z oblasti vzdelávania, z environmentálnej oblasti, z oblastí poskytovania služieb pre mentálne postihnutých občanov a z oblasti ochrany ich záujmov s cieľom:

1. výmeny skúseností, identifikácie vzdelávacích programov, príkladov dobrej praxe, osvedčených postupov zameraných na zvyšovanie environmentálnych zručností a kompetencií občanov s dôrazom na mentálne postihnutých a
2. zároveň identifikácie najúspešnejších metód a foriem vzdelávania, ktoré sú vhodné pre mentálne postihnutých v oblasti environmentálneho vzdelávania, ako aj
3. identifikácie najdôležitejších zručností, ktoré potrebujeme rozvíjať v rámci ekologického vzdelávania v prípade priamej cieľovej skupiny a v neposlednom rade
4. poskytnutia informácií o projekte a projektových aktivitách prostredníctvom prezentácie

Diskusia bude realizovaná metódou World Café, na základe vopred pripravených otázok týkajúcich sa troch hlavných tém (body 1.,2.,3.), ktoré boli schválené partnerstvom. Táto metóda je veľmi efektívna, z hľadiska získania čo najviac informácií o navrhnutých témach alebo odpovedí na otázky v relatívne krátkom časovom intervale za aktívnej účasti všetkých účastníkov.

Na konci podujatia budú zhrnuté získané informácie a formulované závery a odporúčania na národnej úrovni. Následne sa uskutoční sumarizácia na nadnárodnej úrovni partnerom P3 a budú pripravené medzinárodné závery a odporúčania.

Získané informácie budú východiskom pre tvorbu inovatívneho vzdelávania „ECO-COMPASS“.

Priebeh

Hostiteľ World Café diskusie predstavil program.

Skupina asi 4-5 účastníkov sedel okolo troch stolov. Pri každom stole "Hostiteľ stola" viedol diskusiu v danej téme. Pri stoloch boli prediskutované 3 rôzne témy paralelne počas 20 minút. Po 20 minútach, účastníci - s výnimkou hostiteľov stolov – sa vystriedali pri stoloch a pokračovali v konverzácii v inej téme v rámci ďalších 20 minút. Účastníci boli požiadaní, aby napísali alebo nakreslili svoje nápady, návrhy na flipchartový papier tak, aby sa po vystriedaní ďalší účastníci videli pripomienky predchádzajúcej skupiny.

Každý účastník sa zúčastnil diskusie vo všetkých troch odporúčaných témach.

Odporúčané témy

1. S akými vzdelávacími programami, príkladmi dobrej praxe, osvedčenými postupmi zameranými na zlepšenie environmentálnych zručností a kompetencií ľudí so zdravotným postihnutím s dôrazom na ľudí s mentálnym postihnutím ste sa doteraz stretli? Prečo ste ich považovali za príklady dobrej praxe?
2. Aké úspešné metódy a formy vzdelávania sú vhodné pre ľudí s mentálnym postihnutím v oblasti environmentálnej výchovy?
3. Aké sú najdôležitejšie zručnosti, ktoré musíme rozvíjať v oblasti environmentálnej výchovy v prípade priamej cieľovej skupiny? Návrhy tém/obsahu modulov.

4. Výsledky a závery ECO-World Café diskusie za okrúhlym stolom

1. S akými vzdelávacími programami, príkladmi dobrej praxe, osvedčenými postupmi zameranými na zlepšenie environmentálnych zručností a kompetencií ľudí so zdravotným postihnutím s dôrazom na ľudí s mentálnym postihnutím ste sa doteraz stretli? Prečo ste ich považovali za príklady dobrej praxe?

Táto otázka bola rozdelená na štyri časti:

Výmena skúseností

Vzdelávanie ľudí s mentálnym postihnutím vyžaduje dôkladnejšiu prípravu lektorov. Je potrebné, aby lektor mal trpezlivosť, empatiu a vedel uplatňovať iné prístupy, ktoré sú vhodné pre túto cieľovú skupinu. Je dôležité, aby ľudia s mentálnym postihnutím nadobudli nové zručnosti, objavovali prostredie. Pri rôznych aktivitách napr. pri športových podujatiach ľudia s mentálnym postihnutím majú radosť zo súťaženia, sú viac motivovaní s cieľom dosiahnuť lepšie výsledky, majú v sebe silnú súťaživosť. Lektori aplikujú rôzne formy práce v rámci ktorých ich povzbudzujú. (napr. výtvarné práce, aktivity v prírode, rôzne tvorivé aktivity a práca hrou).

Vzdelávacie programy

V rámci vzdelávacích programov sú najvhodnejšie vzdelávania vo vonkajšom prostredí napr. ľudia s mentálnym postihnutím pri prechádzke po náučnom chodníku objavujú krásu prírody, lektori ich motivujú vôňou bylín, hmatom bylín, chuťou prípravkov z bylín. Majú intenzívne zážitky, keď sú v kontakte so zvieratami, zapájaním sa do spoločných aktivít, do hier, účasťou na výletoch. Lektori vždy uplatňujú individuálne prístupy.

Veľký význam má aj odovzdávanie kultúrnych tradícií – maľovanie vajíčok na veľkú noc, maľovanie obrazov, oceňovanie krásy prírody. V rámci náučných vzdelávacích programov sú vhodné komentované prehliadky, kde sa dozvedia o historických udalostiach konkrétne v danom prostredí. Je inšpirujúca aj návšteva národných parkov, kde sa v rámci predstavení dozvedia za akým účelom boli vytvorené národné parky, ktoré sú chránené druhy zvierat a rastlín.

Zaznamenané boli aj negatívne aspekty, napr. niektorí ľudia s mentálnym postihnutím majú problémy, keď nie sú vo vlastnom režime, napr. keď na výlete majú iný režim dňa, je potrebné sa na to prihladať.

Veľmi pozitívne bola hodnotená metóda World Café aj zo strany kolegov. Je viac oceňovaná a dôležitejšia interaktívna forma vzdelávania, forma zážitkového vzdelávania, keď môžu tvorivo vstúpiť do tvorby vzdelávacieho programu.

Príklady dobrej praxe/ Osvedčené environmentálne postupy

Sú veľmi oceňované exteriérové aktivity, v záhradke, v prírode, zapájanie ich do záhradkárčenia. Tieto aktivity prispievajú k rozvíjaniu spolupatričnosti. Spolupatričnosť sa rozvíja aj v rámci klubovej činnosti. Keď sa navzájom obsluhujú, varia, posilňuje sa tímový duch a tímová spolupráca. Je oceňovaná kooperácia pri príprave jedla, majú pozitívny zážitok, ak skupina pripraví chutné jedlo.

Ľudia s mentálnym postihnutím majú pozitívne zážitky v exteriéry, oslovuje ich vonkajšie prostredie, kontakt s prírodou, so zvieratami a rastlinami. Pri predstavení výrobkov z prírodných látok majú radosť

z poznávania prírodných produktov a prírodného prostredia, ktoré doposiaľ nepoznali, alebo nepoznali v tej rovine, v ktorej im bolo predstavené. Samozrejme sú aj takí, ktorí uprednostňujú pobyt v interiéri.

Okrem zážitkov z prírody ako vôňa, chuť, hmat, čuch, sluch, sú veľmi populárne vžitú postupy separovania odpadu, prihliadanie na šetrenie s energiami, aktivity v záhradníčení, kompostovanie, a tým chránenie hodnôt, ochrana životného prostredia.

Identifikované príklady dobrej praxe:

Stredisko environmentálnej výchovy SAŽP Dropie

SEV SAŽP Dropie bolo zriadené Slovenskou agentúrou životného prostredia a je jediným pobytovým strediskom SAŽP. SEV SAŽP Dropie zabezpečuje neformálne vzdelávanie formou praktickej environmentálnej výchovy pre širokú cieľovú skupinu vrátane občanov so zdravotným postihnutím. Programy sú orientované na spoznávanie prírodných a kultúrnych hodnôt regiónu Dolného Žitného ostrova, prezentáciu hodnôt Chráneného vtáčieho územia Ostrovné Lúky a zvyšovanie povedomia v oblasti adaptačných a mitigačných opatrení na dopady zmeny klímy.

Environmentálna výchova pre postihnutú mládež – Vzdelávanie bez bariér I. a II. – Manuál pre postihnutú mládež a Manuál pre prácu s postihnutou mládežou určený pre pedagogickú verejnosť

Manuály boli vytvorené v rámci medzinárodného projektu, cieľom ktorého bolo zlepšenie prístupu mladých so zdravotným postihnutím k trvalo udržateľnému rozvoju v rámci ekologickej výchovy a vzdelávania. Manuál I. obsahuje detailný popis rôznych aktivít zameraných na nasledujúce témy: lúky, životné prostredie, odpad, stromy, biodiverzita, trvalo udržateľný rozvoj. Na konci každej aktivity sa nachádzajú tipy a návrhy, ako prispôsobiť aktivitu pre špecifické zdravotné postihnutie. Manuál obsahuje aj tabuľku tematického prepojenia jednotlivých aktivít.

Program EKOSTOPA

Vzdelávací program obsahuje internetový kalkulátor ekologickej stopy jedinca a školy. Je to moderná vyučovacia metóda, ktorá učiteľom poskytuje námety pre projektové vyučovanie. Zároveň podporuje využitie IKT vo vyučovacom procese. Žiaci prostredníctvom hravých aktivít používaných počas vyučovacieho procesu môžu získať nové vedomosti. Program EKOSTOPA zároveň obsahuje pracovné listy v oblastiach: ekologická stopa, elektrina, kúrenie, voda, stravovanie, odpad, doprava, budovy a pozemky, nákup a vybavenie ako aj teoretické inšpirácie pre učiteľov.

Program sa realizuje v rámci projektu „Zlepšenie environmentálneho povedomia v oblasti ochrany prírody a krajiny (vrátane NATURA 2000)“ a je spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Hodnoty Dunaja – metodická príručka pre prvý stupeň základných škôl

Cieľom príručky je odovzdávanie hodnôt rieky Dunaj – pretekajúcej naprieč Európou od jej západu na východ - ďalším generáciám. Metodická príručka obsahuje 5 kľúčových tém: história, kultúra, životné prostredie, ochrana prírody a vodné hospodárstvo. Súčasťou metodickej zbierky je 21 pracovných listov, ktoré učitelia môžu využiť v rámci hodín prírodovedy a vlastivedy, prípadne na hodinách environmentálnej výchovy. Taktiež obsahujú námety, ktoré možno využiť v rámci školských výletov, v klubovej činnosti a v školách v prírode. Hlavnou postavičkou metodickej príručky je „Dunajko“, ktorý sprevádza metodickú príručku a žiaci mu majú pomôcť pri riešení úloh a otázok.

2. Aké úspešné metódy a formy vzdelávania sú vhodné pre ľudí s mentálnym postihnutím v oblasti environmentálnej výchovy?

Formy vzdelávania

Pre ľudí s mentálnym postihnutím organizačná forma výučby podľa prostredia sa môže uskutočniť v exteriéri a v interiéri. Závisí to od podmienok a okolností. Napríklad vzdelávanie sa môže realizovať aj v interiéri, ale keď je pekné počasie sú uprednostnené exteriérové aktivity. Preferované sú vzdelávacie aktivity v prírode, napr. na dvore klubovne, formou prechádzky do lesa, do záhrady, alebo inde do prírody vo forme agroturistiky.

V interiéri prebieha výučba najčastejšie vo vhodne zariadených klubových priestoroch.

Podľa počtu účastníkov formu môžeme rozdeliť aj na individuálnu a skupinovú formu vzdelávania, pričom skupinová forma je viac preferovaná. Môže nastať situácia, keď v skupine budú prítomní účastníci s rozdielnymi schopnosťami. Do skupinových aktivít je vhodné zapájať všetkých účastníkov, teda aj tých, ktorí majú slabšie schopnosti, nakoľko skupina má motivujúcu silu. Napr. ak niektorí účastníci nevedia ani písať ani kresliť, v tom prípade lektor môže im podať kreatívne, zručnosť rozvíjajúce hračky a pre každého vymyslieť úlohu „šitú na mieru“. Zároveň pre nich je vhodné pripraviť aj individuálne cvičenia. V takýchto prípadoch sa uplatňuje individuálny prístup voči každému podľa vlastných možností a schopností. Veľmi dôležitý je prístup, najmä kreativita lektora. Ľudia s mentálnym postihnutím, ktorí majú lepšie schopnosti môžu dostať náročnejšie, ťažšie úlohy.

Metódy vzdelávania

Preferované je zážitkové vzdelávanie, resp. kombinácia rôznych metód v závislosti od podmienok, napr.:

- Pohybové (aktivizujúce)
- Kreatívne (výtvarné)
- Bádateľské (manipulovanie s predmetmi)
- Zmyslové vnímanie (zapojenie všetkých piatich zmyslov – zrak, čuch, chuť, sluch a hmat)
- Pokusné metódy
- Súťaže
- Kvízy
- Premietanie krátkych dokumentárnych filmov
- Prednášky

Optimálny počet účastníkov v skupine je 10-12 osôb, ale možno pracovať aj viacerými. Keď v skupine sú aj klienti so slabšími schopnosťami (nie sú schopní sa naučiť náročnejšie učivo) je vhodné si uplatniť individuálny prístup (napr. účastníci so slabšími schopnosťami môžu kresliť). Je dôležité, aby spoločne sa vzdelávali, vykonávali tvorivú činnosť a navzájom sa motivovali. Keď vzdelávanie prebieha v známom prostredí majú pocit bezpečia.

Metóda World Café je tiež veľmi vhodná a efektívna metóda na výmenu skúseností v oblasti danej témy.

Vzdelávací postup

V rámci vzdelávania je dôležité aj pravidelné opakovanie postupov na vyjadrenie spolupatričnosti. Napr. na začiatku vzdelávania – vytvoriť si kruh, držať si za ruky, povedať spoločné heslo, ktoré vyjadruje spolupatričnosť, že sme tu, sme spolu, sme v bezpečnom prostredí (napr. heslo ZPMP Dunajská Streda: Čistá prameň, pekné slovo, to je naše heslo a buď naším priateľom!)

Na začiatku vzdelávania, na neformálne „lámanie ľadov“, na uvoľnenie atmosféry účastníci si môžu vyjadriť vlastné myšlienky, aby sa cítili príjemne a uvoľnene. Na začiatku vzdelávania lektor oznámi tému a nasleduje riadený rozhovor. Otázkami prirodzene obracia pozornosť účastníkov želaným smerom. Dôležité je, aby ich motivoval k zamysleniu, aby vedeli spoločne diskutovať o danej téme a oživiť predchádzajúce poznatky.

Lektor prednáša, prezentuje teóriu ľahko zrozumiteľným spôsobom, tak, aby všetci účastníci pochopili podstatu. Pri prednáške môže používať aj video. Ak už prítomní prednášku vypočuli a pochopili, a začína klesať pozornosť, je vhodné aplikovať prestávku, energizér, pohybové cvičenia alebo motivačné a relaxačné hry na oživenie vzdelávania. V priebehu vzdelávania je vhodné používať pracovné listy, riešenie úloh v malej skupine a následná prezentácia vo veľkej skupine.

Keď už ovládajú teóriu, je vhodné si uplatniť prácu v malých skupinách a napr. robiť si kvízy (je to vhodné aj za tým účelom, aby sme získali spätnú väzbu o tom, či pochopili dané učivo, ale aj za účelom opakovania). Na záver možno organizovať aj súťaž (keď viackrát počujú teóriu, lepšie si zapamätajú). Upevnenie vedomostí sa môže uskutočniť opakovaním alebo spoločnou hrou.

V priebehu vzdelávania je žiadúce, aby sa striedali rôzne formy, metódy a techniky vzdelávania. Vo vzdelávaní je dôležité, aby účastníci zapojili čo najviac zmyslov, aby videli, počúvali, používali čuch, chuť, ale hlavne prežívali a mohli vyskúšať naučené vedomosti v praxi. Preto následne na teóriu, kvízov, súťaží, prežívania, opakovania nadväzuje praktická časť. Získané vedomosti si môžu vyskúšať v praxi, v teréne. Napr. keď sa pripravuje návšteva hradu, je vhodné im predtým vysvetliť význam hradov, historické udalosti, ktoré sú spojené s daným miestom, potom realizovať aktivitu v praxi.

V práci lektora je veľmi dôležitá kreativita. Po zadaní úlohy sa neodporúča pomáhať takým spôsobom, že účastníkovi povieme odpoveď, ale používať kreatívne metódy, ktoré vedú k dosiahnutiu cieľa. Je dôležité vo vzdelávacej praxi využívať aktivizujúce edukačné metódy.

Je veľmi dôležitá skupinová, spoločná práca, ktorá najviac zapojí každého účastníka. Spoločnými silami, kolektívne dokážeme viac, ako individuálne. Každý musí vnímať úlohu komplexne, a každý môže mať dobrý nápad alebo riešenie.

3. Aké sú najdôležitejšie zručnosti, ktoré musíme rozvíjať v oblasti environmentálnej výchovy v prípade priamej cieľovej skupiny? Návrhy tém/obsahu modulov.

V rámci World Café diskusie boli identifikované nasledujúce zručnosti, ktoré sa odporúčajú rozvíjať v rámci ekologického vzdelávania:

Je veľmi dôležité budovanie pozitívneho vzťahu k prírode, znalosti a zručnosti pre šetrné zaobchádzanie s prírodou a prírodnými zdrojmi, kultúrnym dedičstvom a verejnými priestranstvami, rozvíjať vlastné schopnosti a zručnosti pre skúmanie životného prostredia, rozvíjanie citlivosti a rešpekt k prírode, budovanie vlastných hodnôt a postojev k prírode, schopnosť porozumieť estetickej hodnote

prírody, vrátane divočiny, schopnosť uprednostňovať záujmy ochrany prírody nad ekonomickými a osobnými záujmami, znalosť miesta a krajiny, schopnosť kriticky zhodnotiť svoj vplyv na miesto a krajinu, rozvíjanie spolupatričnosti, schopnosť spolupracovať s komunitou, porozumenie úlohy človeka v ekologických procesoch, rozvíjanie schopnosti spolupráce a komunikácie, znalosti a zručnosti pre zodpovedné spotrebiteľské správanie a aktívne ovplyvňovanie svojho okolia, schopnosť motivovať a ísť príkladom.

Vzdelávanie bude pozostávať zo štyroch modulov:

1. Ekologické zručnosti a kompetencie v individuálnom živote
2. Význam ekologických hodnôt a postojov v rodine
3. Udržateľný rozvoj na pracovisku
4. Aktívna participácia na tvorbe zelenej spoločnosti

V rámci vzdelávacieho materiálu sa odporúča vytvoriť aj krátky teoretický materiál pre lektorov vzdelávania v oblasti danej ekologickej témy podľa štruktúry navrhovaného vzdelávacieho materiálu. Zároveň pripravíť aj inštrukcie ohľadom prístupu k cieľovým skupinám. Medzi lektormi môžu byť takí, ktoré nemajú skúsenosti s prácou ľuďmi s mentálnym postihnutím, preto je dôležité, aby vedeli, ako treba k nim pristupovať.

Navrhovaná štruktúra vzdelávacieho materiálu:

1. Ekologické zručnosti a kompetencie v individuálnom živote

V rámci prvého modulu je veľmi dôležité posilnenie kritického myslenia, je dôležité, aby sme vytvorili desatoro správania sa voči prírode, ktoré sa musí premietnuť so každodenného života človeka. Je potrebné rozvíjať pozitívny vzťah k prírode najprv v rámci osobného života. Je veľmi dôležité, aby v rámci prvého modulu bol vytvorený pozitívny vzťah k životnému prostrediu, ktorá nás obklopuje (najmä voda, pôda, ovzdušie), zvieratám, rastlinám. Je dôležité zdôrazniť vplyv činnosti človeka na životné prostredie, ekologickú stopu a význam ochrany životného prostredia, ekologického správania, budovanie vlastných hodnôt a postojov k prírode.

2. Význam ekologických hodnôt a postojov v rodine

V rámci rodiny je dôležité, aby výchova bola smerovaná k samostatnému životu. Usilovať sa o sebestačnosť, alebo zredukovať závislosť od nakupovaných zelenín a ovocia. Napr. ak máme malú záhradu alebo pozemok, nezasiať trávou, ale pestovať na tom zeleninu, rastliny resp. stromy, ktoré nevyžadujú veľký priestor. Na prenos vedomostí do praktického života môžeme používať hru PEXESO (s chránenými živočíchmi, rastlinami). Ďalej ekologické hodnoty a prístupy sa môžu premietnuť do života rodiny napr. separovaním a ďalším využívaním odpadu (napr. výroba ozdobných predmetov), šetrením energiou, zodpovedným nakupovaním. Druhotné využívanie odpadu bude vhodné zabudovať do štruktúry posledného modulu.

3. Udržateľný rozvoj na pracovisku a rovnováha medzi pracovným a súkromným životom

Tento modul sme rozdelili na domáce prostredie a pracovné prostredie. V rámci domáceho prostredia sa môžeme sústrediť na estetickú výchovu - skrášľovanie domáceho prostredia, vytvorenie malých záhrad.

V práci sú veľmi dôležité komunikačné schopnosti a sociálna interakcia. Vzhľadom na to, že nie každý je komunikatívny typ, možno využívať aj manuálne zručnosti. Do tohto modulu sme zaradili aj rozvíjanie manuálnych zručností. V rámci sociálnej interakcie je veľmi dôležité odovzdanie skúseností.

Do tejto témy odporúčame zahrnúť aj tému vyváženosti pracovného a osobného života. Efektívne využívanie voľného času – podpora ekologického myslenia aj voči sebe samému, podpora zdravého životného štýlu.

4. Aktívna participácia na tvorbe zelenej spoločnosti

V rámci modulu navrhujeme zapojenie sa do rôznych spoločenských aktivít (výsadba stromov, zbieranie odpadu) resp. pripraviť kalendár aktivít na celý rok. Je žiadúce, aby ekologické vzdelávanie prebiehalo priebežne v rámci celého roka aj v nadväznosti na rôzne významné environmentálne dni v oblasti ochrany životného prostredia (napr. Svetový deň Zeme, Svetový deň biodiverzity, Svetový deň životného prostredia, Medzinárodný deň nenakupovania, Medzinárodný deň práv zvierat). Zároveň sa odporúča každoročne sa vrátiť k týmto významným dňom a realizovať relevantnú aktivitu. Je veľmi dôležité motivovať ľudí a zvyšovať povedomie o existujúcich projektoch v oblasti environmentálneho vzdelávania. Zapojením väčšieho počtu ľudí môžeme zabezpečiť udržateľnosť ekologických projektov (napr. hospodárenie na pasienkoch, kosenie trávy). Do modulu môžeme zahrnúť aj aktivity na recykláciu odpadu tak, aby boli spojené s prírodnými prvkami – napr. výroba zvierat z odpadového materiálu. Je tiež dôležité upriamiť pozornosť odpadové hospodárstvo a na znečistenie prírody dopravou.

5. Odporúčania na obsah Inovatívneho environmentálneho vzdelávania ECO-COMPASS

Odporúčaná osnova vzdelávania:

1. Ekologické zručnosti a kompetencie v individuálnom živote

- 1.1. Sme súčasťou prírody, ktorá nás obklopuje (voda, pôda, ovzdušie)
- 1.2. Tajomstvá rastlinnej a živočíšnej ríše
- 1.3. Vplyv činnosti človeka na prostredia - zmena klímy, ekologická stopa, význam ekologického správania sa
- 1.4. Desatoro pre šetrné zaobchádzanie sa s prírodou – ochrana životného prostredia

2. Význam ekologických hodnôt a postojov v rodine

- 2.1. Prenos ekologických hodnôt a prístupov do rodinného života - ekologická domácnosť
- 2.2. Elektrina a kúrenie
- 2.3. Separovanie odpadu, kompostovanie
- 2.4. Zodpovedné nakupovanie

3. Udržateľný rozvoj na pracovisku a rovnováha medzi pracovným a súkromným životom

- 3.1. Estetické domáce prostredie
- 3.2. Trvalo udržateľný rozvoj na pracovisku – komunikácia, sociálna interakcia
- 3.3. Rovnováha medzi pracovným a súkromným životom, efektívne využívanie voľného času
- 3.4. Zdravý životný štýl

4. Aktívna participácia na tvorbe zelenej spoločnosti

- 4.1. Významné environmentálne dni (motivácia udržateľnému životu formou zapojenia do spoločenských aktivít)

- 4.2. Ochrana životného prostredia (mesto / obec, parky, príroda), zber a recyklácia odpadu
- 4.3. Nezávislé bývanie, zodpovedné spotrebiteľské správanie,
- 4.4. Doprava

Obsah jednotlivých tém:

- krátke vzdelávacie videá
- teoretický úvod pre lektorov
- krátky teoretický úvod v ľahko zrozumiteľnom jazyku
- kvízy
- praktická časť - nadväzujúce praktické cvičenia - pracovné listy
- outdoorové dobrodružné aktivity - inšpiratívne a zážitkové programy priamo v prírodnom prostredí za účelom podpory praktických zručností a schopnosti za účelom využitia získaných vedomostí v reálnom živote

6. Hodnotenie ECO-WORLD Café diskusie za okrúhlym stolom

Dosiahnutie cieľov ECO-World Café diskusie bolo hodnotené získaním spätnej väzby od účastníkov podujatia. Použili sme hodnotiace dotazníky, ktoré sa týkali programu diskusie za okrúhlym stolom, tém a odbornej úrovne prednášok, obsahového a odborného zamerania diskusie, možnosti získania nových informácií, spoločenskej stránky – možnosti sieťovania, hodnotenia kvality informácií, výstupov projektu, miery naplnenia očakávaní, časového priestoru, možnosti výmeny osvedčených postupov, námetov, inovatívnych návrhov, organizačného zabezpečenia, technického zabezpečenia a celkovej úrovne aktivity.

Účastníci sa veľmi pozitívne vyjadrili k metóde World Café, ktorá je populárnou a efektívnou metódou získania názorov zúčastnených v pomerne krátkom časovom intervale na viaceré témy. Účastníci najviac ocenili, informácie o projekte, výmenu skúseností, príkladov dobrej praxe, spoločnú skupinovú prácu a zapojenie všetkých účastníkov do diskusie. Podľa vyjadrenia participujúcich ECO-COMPASS vzdelávanie poskytnú vynikajúcu príležitosť pre zmapovanie a rozvíjanie ekologických zručností cieľovej skupiny a ich zapojenie do spoločensky prínosných aktivít, pričom boli odporúčané najmä exteriérové interaktívne činnosti.

Podľa dotazníkového prieskumu 100 % účastníkov vyjadrilo spokojnosť s aktivitou ECO-World Café diskusia za okrúhlym stolom a boli dosiahnuté aj nehmotné výsledky podujatia:

- zvyšovanie úrovne informovanosti o význame ekologického vzdelávania pre OMP
- výmena skúseností a príkladov dobrej praxe na národnej úrovni v oblasti ekologického vzdelávania pre OMP
- sieťovanie a posilnenie medzirezortnej a medzisektorovej spolupráce ako aj spolupráce v rámci rezortu v oblasti poskytovania environmentálnej osvetly, neformálnej výchovy a vzdelávania pre dospelé marginalizované skupiny vrátane OMP, nakoľko počas projektu budeme intenzívne spolupracovať aj so SEV Dropie.

Koordinátor

<http://ozbuducnost.sk/>

Partneri

<https://www.humanprofess.hu/>

<https://www.facebook.com/iriszhaz>

www.eco-compass-project.eu

